

תְּנוּמָה. וְעַל דָּא שְׁפִיר קְאָמַר, בְּגִין דִּיקוּם דְּיִדּוּד חַי, בְּסִטְרָא דְחַי וְלֹא בְּסִטְרָא דְמוֹתָא. יְתִבּוּ כְּלָהּוּ וְאַשְׁתַּדְּלוּ בְּאוּרֵייתָא וְאַתְחַבְּרוּ כְּחֵדָא.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (תהלים פח) ה' אֱלֹקֵי יִשׁוּעָתִי יוֹם צַעֲקָתִי בְּלִילָה נִגְדָּךְ. תָּא חֲזִי, דְּיִדּוּד מְלָכָא הוּוּה קָם בְּפִלְגוֹת לֵילִיא, וְאַשְׁתַּדְּל בְּאוּרֵייתָא בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבַחְן, לְחֵדוּה דְּמְלָכָא וּמְטְרוֹנֵיתָא. וְדָא הוּוּה חֵדוּה דְּמַהִימְנוּתָא בְּאַרְעָא. בְּגִין דְּהָאִי אִיהוּ שְׁבַחָא דְּמַהִימְנוּתָא דְּאַתְחַזִּי בְּאַרְעָא.

דְּהָא לְעֵילָא פְּתַחִי בְּחֵדוּה שִׁירְתָּא כְּמָה מְלָאכִין עֲלָאִין, בְּכַמָּה זִינִין דְּקָא מְשַׁבְּחָן בְּלֵילִיא בְּכָל סִטְרִין. כְּהָאִי גְּוֹנָא לְתַתָּא בְּאַרְעָא, מֵאן דְּמְשַׁבַּח לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּה בְּאַרְעָא בְּלֵילִיא, רְעִי בֵּיהּ (בְּעֵי) קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּה. וְכָל אֵינּוֹן מְלָאכִין קְדִישִׁין דְּקָא מְשַׁבְּחָן לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּה, כְּלָהּוּ צִיִּיתִין לְהַהוּוּ דְּקָא מְשַׁבַּח לֵיהּ בְּלֵילִיא בְּאַרְעָא. דְּהָאִי תוֹשְׁבַחְתָּא אִיהוּ בְּשְׁלִימוּ, לְסִלְקָא יְקָרִי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּה מִתַּתָּא, וְלִזְמַרָא בְּחֵדוּה דִּיחֻדָּא.

תָּא חֲזִי, דְּיִדּוּד מְלָכָא כְּתַב, ה' אֱלֹהֵי יִשׁוּעָתִי וְגו', ה' אֱלֹהֵי יִשׁוּעָתִי, אֵימְתִי אִיהוּ יִשׁוּעָתִי. בְּהַהוּוּ יוֹמָא דְּאַקְדָּמִית תוֹשְׁבַחְתָּא בְּלֵילִיא לְגַבְּךָ, כְּדִין אִיהוּ יִשׁוּעָתִי בִּימָמָא.

וְתָא חֲזִי, דְּהָא בְּלִילְיָא, מֵאֵן דְּמִשְׁבַּח לְמֵאֲרִיָּה  
 בְּתוֹשְׁבַחְתָּא דְּאוֹרֵייתָא, כְּדִין אֲתַקֵּךְ בְּתַקִּיפּוּ  
 בְּיַמָּא בְּסֵטְרָא דְּיַמִּינָא. דְּהָא חוּטָא חַד נִפְקָא מִסֵּטְרָא  
 דְּיַמִּינָא, וְכִדִּין אֲתַמְשֵׁךְ עֲלֵיהּ וְאֲתַתְקֵךְ בֵּיהּ. וְעַל דָּא  
 אָמַר, ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוּעָתִי יוֹם צַעֲקָתִי וְגו'.

וּבְגִין כֶּךָ אָמַר, (תהלים קטו) לֹא הֵמְתִים יְהִלְלוּ יְה'. לֹא  
 הֵמְתִים, בְּגִין דְּאֶצְטְרִיךְ לְשַׁבְּחָא חֵי לְחֵי. וּמֵת לְחֵי  
 לָאוּ הָכִי, דְּכִתִּיב לֹא הֵמְתִים יְהִלְלוּ יְה'. וְאַנְחֵנוּ נִבְרַךְ יְה',  
 דְּהָא אֲנֵן חֲיִין וְלִית לָן חוּלְקָא בְּסֵטְרָא דְּמוֹתָא כְּלָל.  
 חֲזַקְיָהוּ אָמַר, (ישעיה לח) חֵי חֵי הוּא יוֹדֵךְ כְּמוֹנִי, בְּגִין דְּחֵי  
 אֲתַקְרַב לְחֵי. דְּוֹד מִלְּפָא אִיהוּ חֵי, וְקוֹרְבָא דִּילֵיהּ לְחֵי  
 הָעוֹלָמִים. וּמֵאֵן דְּאֲתַקְרַיב לְגַבִּיָּהּ, אִיהוּ חֵי. דְּכִתִּיב, (דברים  
 ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חֲיִים כְּלַכֶּם הַיּוֹם. וְכִתִּיב,  
 (שמואל ב כ"ג) וּבְנִיתָהוּ בֶן יְהוֹיָדָע בֶּן אִישׁ חֵי רַב פְּעֻלִים  
 מִקְבָּצָאֵל.

פְּתַח הַהוּא יוֹדָאֵי אֲבַתְרִיָּה וְאָמַר, (דברים ח) וְאֶכְלֹתָ  
 וּשְׁבַעְתָּ וּבִרְכַתְתָּ אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ. וְכִי לֹא מְבָרְכִינוּ  
 לִיָּה לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַד לֹא נִיכּוֹל, וְהָא אִית לָן  
 לְאֶקְדוּמֵי בְּצַפְרָא וְלְסִדּוּרֵי שְׁבַחָא דִּילֵיהּ (דמאריה) כְּדָקָא  
 יְאוּת, וְלְבִרְכָא בְּשִׁמְיָהּ עַד לֹא יְבָרַךְ לְאַחֲרָא בְּעֵלְמָא.  
 וְכִתִּיב (ויקרא כט) לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם, אֲסוּר לִיָּה לְמִיכַל עַד

לֹא יִבְרַךְ לְמֵאֲרִיָּה. וְהִשְׁתָּא פְּתִיב וְאִכְלֵת וְשִׁבְעַת וּבִרְכָתָּ.  
 אֶלְא, דָּא בִּרְכָתָא דְצִלוּתָא דִּיחֻדָּא, וְדָא בִּרְכָתָא  
 דְּמִזּוּנָא. לְאַחֲזָאָה לְגַבֵּי דְרָגָא דְמֵהִימְנוּתָא, שִׁבְעַ  
 פְּדָקָא יְאוּת. וּכְדִין בְּעֵי לְבִרְכָא לִיָּה פְּדָקָא יְאוּת, דִּיהֵוּא  
 דְרָגָא דְמֵהִימְנוּתָא יְתְרוּי וּיְבִרְךְ, וְיִתְמַלָּא חִידּוּ מִחֵיִן  
 דְלַעֲיִלָּא כְּמָה דְאַצְטְרִיךְ, בְּגִין לְמִיָּהֵב לָן מִזּוּנֵי.

דִּיהָא קְשִׁין מִזּוּנָא דְבַר נָשׁ קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,  
 פְּקָרִיעַת יָם סוּף. מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּמִזּוּנָא  
 דְעֵלְמָא דְלַעֲיִלָּא הוּא, דִּתְנֵן בְּנֵי חַיֵּי וּמִזּוּנֵי וְכוּ', וּבְגִין  
 כֶּף קְשִׁיִן קָמִיָּה מִזּוּנֵי דְעֵלְמָא. דִּיהָא בְּמִזְלָא תִּלְיָא  
 מִיִּלְתָּא. דְּמִנְיָה נְפָקִי מִזּוּנֵי וְחַיֵּי וּבְנֵי. וּבְגִין כֶּף קְשִׁין  
 קָמִיָּה מִזּוּנֵי דְעֵלְמָא, דִּיהָא לָאוּ בְּרִשׁוּתִיָּה קְיִימָא, עַד  
 דִּיתְבַּרְךְ אִיהוּ.

כְּגִוּוּנָא דָּא זְיוּגִין דְעֵלְמָא קְשִׁין קָמִיָּה, וְכִלָּא בְּגִין  
 דְרָקִיעַ וּיְלוּן לָא מְשַׁמֵּשׁ פְּלוּם. וְכִלָּ שְׁכַן אֵלִין  
 מְלִין דְקְיִימִין לְעֵילָא בְּאַתֵּר אַחֲרָא, וְעַל דָּא אַצְטְרִיךְ  
 לְאַתְבַּרְכָּא.

תָּא חֲזִי, כֹּל זְווגִין דְעֵלְמָא קְשִׁין קָמִיָּה הָאִי דְרָגָא, בְּגִין  
 דְכַד הָאִי זְווגָא קְדִישָׁא אֲשַׁתְּכַח, כֹּל  
 (דף רח ע"א)  
 נְשַׁמְתִּין נְפָקִין מְגוּ הָאִי מְזִלָּא לְעֵילָא, דִּיאִהוּ הֵהוּא נִהַר  
 דְנִגִּיד וְנִפִּיק. וְכַד תִּיאוּבְתָא אֲשַׁתְּכַח מְלָרַע לְעֵילָא, כְּדִין

פֶּרְחִין נִשְׁמָתִין, וְאֲתֵייהִבוּ כְּלָהוּ כְּלִילָן דְּכֹר וְנוֹקְבָא  
 כְּחֵדָא בְּהַאי דְרָגָא. וְלִבְתֵּר אִיהוּ פְּרִישׁ לֹון כֹּל חַד וְחַד  
 לְאַתְרֵיהּ כְּדָקָא חֲזִי לֵיהּ. וְלִבְתֵּר קָשִׁין קָמִי הַאי דְרָגָא  
 לְחַבְרָא לֹון כְּקַדְמִיתָא, בְּגִין דְּלֹא מִתְחַבְּרָן, בַּר כְּאִינוּן  
 אֲרַחֵי דְבַר נֶשׁ, וְכֹלָא לְעֵילָא תְּלִיין.

וְעַל דָּא קָשִׁין קָמִיהּ כְּקַרְיַעַת יַם סוּף. דְּהַא קַרְיַעַת יִמָּא  
 לְאַתְפַּתְחָא בֵּיהּ שְׁבִילִין, לְעֵילָא אִיהוּ. וְכִמָּה  
 דְּמִתְפַּתְחִין שְׁבִילִין וְאוּרְחִין בֵּיהּ, הֲכִי אֲתַבְּקַע וְאַתְפַּתְחָא.  
 וּבְגִין כֹּף כֹּלָא תְּלִיא לְעֵילָא, וּבְעִינָן לְבִרְכָא לֵיהּ,  
 וְלִמִּיהּ לֵיהּ תּוֹקְפָא מִתְתָּא, בְּגִין דִּיתְבִּרְכָא מְלַעֲיִלָא,  
 וִיתְתַּקֵּף כְּדָקָא חֲזִי. וְעַל דָּא כְּתִיב, וּבִרְכַתְּ אֶת ה', אֶת  
 דִּיִּיקָא.

וְלִגְבֵי הַאי אֲתֵר, אֲצַטְרִיף לְאַחֲזָאָה קָמִיהּ שְׁבַעָא  
 וְנִהְיִרוּ דְאַנְפִּין. וְלִגְבֵי סְטָרָא אַחְרָא, בְּזִמְנָא  
 דְּאִיהִי שְׁלֵטָא בְּעֵלְמָא, בְּעִי לְאַחֲזָאָה קָמִיהּ כְּפִנָּא.  
 דְּהַהוּא דְרָגָא רָעַב אִיהוּ, וְאַתְחֲזִי לְאַחֲזָאָה קָמִיהּ כְּפִנָּא  
 וְלֹא שׁוּבְעָא, הוּאִיל וְשְׁבַע לָא שְׁלֵטָא בְּעֵלְמָא. וְעַל דָּא,  
 וְאַכְלֵת וְשְׁבַעַת וּבִרְכַתְּ אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,  
 הֲכִי הוּא וְדָא, וְהֲכִי אֲצַטְרִיף.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זַכָּאִין אִינוּן צְדִיקָיָא דְקוֹרְבָא דְלַהוּן  
 אִיהוּ שְׁלֵמָא בְּעֵלְמָא. בְּגִין דִּידְעֵי לִיְחֻדָּא יְחוּדָא,

וּמִקְרֵבֵי קוֹרְבָא לְאַסְגָּאָה שְׁלָמָא בְּעֵלְמָא. דְּהָא יוֹסֵף  
 וַיְהוּדָה עַד לָא אֶתְקְרִיבוּ דָא עִם דָּא, לָא הָוֵה שְׁלָמָא.  
 כִּיּוֹן דְּאֶתְקְרִיבוּ יוֹסֵף וַיְהוּדָה כְּחָדָא, כְּדִין אֲסַגִּיאוּ שְׁלָמָא  
 בְּעֵלְמָא. וְחִידוּ אֶתְוֹסֵף לְעֵילָא וְתַתָּא, כְּמָה דְּקוֹרְבָא  
 דִּיהוּדָה וַיּוֹסֵף וְכִלְהוּ שְׁבֻטֵין אֲשֶׁתְּכַחוּ כְּחָדָא בֵּיהּ בִּיּוֹסֵף.  
 וְהָוֵה קוֹרְבָא אֲסַגִּי שְׁלָמָא בְּעֵלְמָא, כְּמָה דְּאוּקִימְנָא.  
 דְּכְתִיב, וַיְגִשׁ אֵלָיו יְהוּדָה:

וְלֹא יָכוֹל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנְּצָבִים עָלָיו וְגו', רַבִּי  
 חֲזִיָא פִּתְחָ וְאָמַר, (תהלים קיב) פִּנּוּ נִתְּן לְאֲבִיוֹנִים  
 צְדָקְתוֹ עוֹמְדָת לְעַד קִרְנוֹ תִּרְוֹם בְּכַבּוּד. תָּא חֲזִי, קוּדְשָׁא  
 בְּרִיךְ הוּא בְּרָא עֵלְמָא, וְאֲשֶׁלִּיט עֲלֵיהּ לְאָדָם, דִּיהָא  
 מְלָכָא עַל כָּלָא.

וְהָאִי בַר נָשׁ, מִתְפָּרְשָׁן מִנִּיהּ בְּעֵלְמָא כְּמָה זִינִין. מְנַהוֹן  
 צְדִיקָא וּמְנַהוֹן רְשִׁיעִיא. מְנַהוֹן טְפָשִׁין וּמְנַהוֹן  
 חֲפִימִין. וְכִלְהוּ אֶתְקִימוּ בְּעֵלְמָא, עֲתִירִין וּמִסְכְּנִין.  
 וְכִלְהוּ בְּגִין לְמוֹכֵי אֵלִין בְּאֵלִין, לְמוֹכֵי צְדִיקָא עִם  
 רְשִׁיעִיא, לְמוֹכֵי חֲפִימִין עִם טְפָשִׁין, לְמוֹכֵי עֲתִירִין עִם  
 מִסְכְּנִין. דְּהָא בְּגִין כְּךָ, זְכִי בַר נָשׁ לְחִי עֵלְמָא, וְאֶתְקַשֵּׁר  
 בְּאֵילָנָא דְּחִי. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְּהָא צְדָקָה דְּאִיהוּ עֲבִיד,  
 קָאִים לְעֵלְמִין. דְּכְתִיב וְצְדָקְתוֹ עוֹמְדָת לְעַד.

פִּנּוּ נִתְּן לְאֲבִיוֹנִים. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, כִּד בְּרָא קוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא, קָאִים לִיה עַל סַמְכָא חַד, וְצַדִּיק  
שְׁמִיָּה, וְהֵאֵי צַדִּיק אִיהוּ קִיּוּמָא דְעֲלֵמָא, וְדָא אִיהוּ  
דְאֲשֻׁקִי, וְזֶן לְכֻלָּא. דְכְתִיב, (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן  
לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וּמַשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעַה רְאשִׁים.

וּמַשָּׁם יִפְרֹד, מֵהוּ יִפְרֹד. אֱלָא, הֵהוּא מְזוּנָא וּמִשְׁקִיא  
דֵּההוּא נָהָר, נָטִיל גְּנֹתָא כֻלָּא, וּלְבַתָּר אֲתַבְּדֵר  
הֵהוּא מִשְׁקִיא לְד' סְטָרִין דְעֲלֵמָא. וְכַמָּה אֵינּוּן דְמִצְפָּאן  
לְאֲתִשְׁקִיָּא וּלְאֲתַזְנָא מִתַּמָּן. כַּמָּא דְאֲתִ אָמַר, (תהלים קמ"ד)  
עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ וְאֲתָה נּוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ.  
וּבְגִין כֶּךָ פִּיר נָתַן לְאַבְיוֹנִים, דָּא צַדִּיק. צְדָקָתוֹ עוֹמְדַת  
לְעַד, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. דְּבְגִין כֶּךָ, אִיהִי קִיּוּמָא בְּרוּזָא  
דְשָׁלָם, בְּקִיּוּמָא שְׁלִים. רְשַׁע יִרְאֶה וְכַעַס, דָּא מַלְכוּת  
עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמְזֹלוֹת.

תָּא חֲזִי, מַלְכוּת שְׁמַיִם, אִיהִי בֵּי מִקְדָּשָׁא. לְקִיּוּמָא כָּל  
מִסְכְּנֵי בְּגוֹ צֵלָא דְשֵׁרוּתָא דְשְׁכִינְתָּא. וְצַדִּיק דָּא  
אִיהוּ אֲקָרִי גְּבָאִי צְדָקָה, לְמִיחַן וּלְמִיזֵן לְכֻלָּא. דְכְתִיב  
פִּיר נָתַן לְאַבְיוֹנִים. בְּגִין כֶּךָ, גְּבָאִי צְדָקָה נְטִילֵי אֲגָרָא  
לְקַבִּיל כְּלָהוּ דִּיהִבֵּי צְדָקָה.

תָּא חֲזִי, וְלֹא יָכוֹל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנְּצַבִּים, אֲלִין  
אֵינּוּן כָּל דְקִיּוּמֵי לְאֲתַזְנָא וּלְאֲתִשְׁקִיָּא מִנִּיהּ. וְלֹא  
עֲמַד אִישׁ אֲתוֹ (דף רח ע"ב) בְּהִתְוֹדַע יוֹסֵף אֶל אָחָיו. אֲתוֹ, דָּא

כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. אָחִיו, אֵלֶיךָ שָׂאָר רְתִיכִין חֵיילִין, דְּכָתִיב  
 בְּהוּ (תהלים קכב) לְמַעַן אָחִי וְרַעִי.

דְּבַר אַחַר, וְלֹא עָמַד אִישׁ אִתּוֹ. בְּזִמְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ  
 הוּא אֲתֵי לְאַזְדוּגָא בְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. בְּהַתְּוֹדַע יוֹסֵף  
 אֶל אָחִיו, בְּזִמְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוָה מִתְחַפֵּר בְּהוּ  
 בְּיִשְׂרָאֵל, בְּגִין דְּאִינוּן נְטִילֵי בְּלַחֲוֹדֵיהוּ, וְלֹא חֲבוּרָא  
 דְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת בְּהַדֵּייהוּ. בְּגִין כֶּף  
 (במדבר כט) בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תַּהְיֶה לָּכֶם. דְּהָא בְּזִמְנָא  
 דָּא, אִיהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲוֹדֵי, בְּחֲבוּרָא חֲדָא עִם  
 יִשְׂרָאֵל, דְּכָתִיב בְּהוּ אָחִי וְרַעִי כְּמָה דְאוּקְמוּהָ.

רַבִּי יִיסָא פִּתַּח קָרָא, בְּזִמְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יוֹקִים  
 לָהּ לְכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מֵעַפְרָא, וַיִּבְעֵי לְאַנְקָמָא  
 נְקַמְתָּא מֵעַמְמִיא עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, כְּדִין  
 כְּתִיב, (ישעיה סג) וַיַּעֲמִים אֵין אִישׁ אִתִּי. וְכָתִיב הֲכָא, וְלֹא  
 עָמַד אִישׁ אִתּוֹ בְּהַתְּוֹדַע יוֹסֵף אֶל אָחִיו. כְּמָה דָּאֵת אָמַר,  
 (ישעיה סג) וַיִּנְטְלִים וַיִּנְשְׂאִם כָּל יְמֵי עוֹלָם.

וְלֹא יְכוּל יוֹסֵף לְהַתְּאַפֵּק, רַבִּי חֲזַקְיָה פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים  
 קכג) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֵלֶיךָ נְשָׂאתִי אֶת עֵינַי הַיּוֹשְׁבֵי  
 בַשָּׁמַיִם, הֵאֵי קָרָא אוּקְמוּהָ וְאִתְמַר. אֲבָל תָּא חֲזִי, אֵלֶיךָ  
 נְשָׂאתִי אֶת עֵינַי, וְכָתִיב, (תהלים קכא) אֲשָׂא עֵינַי אֶל  
 הַהַרִים. אֵלָא, דָּא לְעֵילָא וְדָא לְתַתָּא. אֲשָׂא עֵינַי אֶל

הַהָרִים, דָּא לְעֵילָא. בְּגִין לְאַמְשָׁכָא בְּרַכָּאן מֵעֵילָא  
 לְתַתָּא, מֵאֵלֵין הָרִים עֲלָאִין, לְאַמְשָׁכָא מִנֵּייהוּ בְּרַכָּאן  
 לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל דְּאֵתְבְּרַכָּא מִנֵּייהוּ. אֵילִיךְ נִשְׂאֵתִי אֶת  
 עֵינֵי, לְמַצְפֵי וּלְחַפָּאָה לְאַנּוּן בְּרַכָּאן דְּנַחְתּוּ מִתַּמָּן לְתַתָּא.  
 הַיּוֹשְׁבֵי בַשָּׁמַיִם, דְּכָל תּוּקְפָהָא וְחֵילָאָה וְקִיּוּמָהָא, אִיהוּ  
 בַשָּׁמַיִם. בְּגִין דְּכַד יוּבְלָא אֶפְתַּח מִבּוּעֵי דְכָל  
 אֵינּוּן תַּרְעִין, כְּלָהוּ קֵיִימֵי בַשָּׁמַיִם. וְכִיּוּן דְּשָׁמַיִם נָטִיל כָּל  
 אֵינּוּן נְהוּרִין דְּנַפְקֵי מִיּוּבְלָא, כְּדִין אִיהוּ זֶן וְאַשְׁקֵי לָהּ  
 לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל עַל יְדָא דְצַדִּיק חַד.

וְכִיּוּן דְּדָא אֶתְעַר לְגַבְהָ, כַּמָּה אֵינּוּן דְּקֵיִימָן בְּכָל סְטָרִין  
 לְאַתְשָׁקָאָה וּלְאַתְבְּרַכָּא מִתַּמָּן. כַּמָּה דָּאֵת אָמַר,  
 (תהלים קד) הַכְּפִירִים שׁוֹאֲגִים לְטָרְף וּלְבִקֵּשׁ מֵאֵל אֶכְלֵם.  
 וְכַדִּין, אִיהִי סְלֵקָא בְּרוּזָא דְרוּזִין כְּדָקָא חֲזִי (ד"א ל"ג ליה),  
 וּמְקַבְּלָא עֲדוּנִין מִבְּעֵלָה כְּדָקָא יְאוּת, וְכְלָהוּ דְּקֵיִימִין  
 בְּכָל סְטָרִין עֲמָדֵי בְּלַחוּדֵייהוּ. כַּמָּה דָּאֵת אָמַר, וְלֹא עָמַד  
 אִישׁ אֶתּוֹ. דְּכַתִּיב, וַיִּקְרָא הוֹצִיאֵנוּ כָּל אִישׁ מֵעַלְי, וּלְבַתֵּר  
 דְּאִיהִי מְקַבְּלָא עֲדוּנִין מִבְּעֵלָה, כְּלָהוּ אֶתְשַׁקֵּיִן לְבַתֵּר  
 וְאַתְזָנוּ. כַּמָּה דָּאֵת אָמַר, (תהלים קד) יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי  
 יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאָם.

רַבִּי יוֹסִי פֶתַח קָרָא בְּאַלְתֵּיהוּ, דְּכַתִּיב, (מלכים א יז) וַיִּקְרָא  
 אֶל ה' וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהֵי הַגֹּם עַל הָאֱלֹמָנָה אֲשֶׁר אָנֹכִי



מִתְגֹּרֵר עִמָּה הַרְעוֹת לְהַמִּית אֶת בְּנֵיהָ. תָּא חֲזִי, תִּרִי הוּוּ  
 דְקָאֲמַרִּין מְלִין לְקַבִּיל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִשֶּׁה וְאַלְיָהּוּ.  
 מִשֶּׁה אָמַר, (שמות ד) לָמָּה הַרְעוֹת לָעַם הַזֶּה. וְאַלְיָהּוּ אָמַר,  
 הַרְעוֹת לְהַמִּית אֶת בְּנֵיהָ, וְתִרְוִייהוּ מִלָּה חֲדָא קָאֲמַרוּ.  
 מֵאִי טַעְמָא. אֲלָא רְזָא אִיהוּ. מִשֶּׁה אָמַר, לָמָּה הַרְעוֹת,  
 מֵאִי טַעְמָא. אֲלָא, בְּגִין דְּאִתְיָהִיב רְשׁוֹ לְסִטְרָא  
 אַחֲרָא לְשִׁלְטָא עֲלֵיהּוּ דִּישְׂרָאֵל, הַרְעוֹת, יְהִיב רְשׁוֹ  
 לְסִטְרָא אַחֲרָא דְרַע, לְמִשְׁלַט עֲלֵיהּוּ. אֲלִיָּהּוּ אָמַר,  
 הַרְעוֹת יְהִיב רְשׁוֹ לְסִטְרָא דְרַע, לְיִטּוּל נְשִׁמְתָא דְדָא.  
 וְדָא הוּא הַרְעוֹת, וְכֹלָא רְזָא חֲדָא.

תָּא חֲזִי, אֲלִיָּהּוּ אָמַר, הֵגַם עַל הָאֱלִמְנָה אֲשֶׁר אָנִי  
 מִתְגֹּרֵר עִמָּה. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לִיָּהּ  
 לְאַלְיָהּוּ, הִנֵּה צוֹיִתִּי שָׁם אִשָּׁה אֱלִמְנָה לְכַלְכְּלָךְ. וְכֹל מֵאֵן  
 דִּזֶּן וּמְפָרְנֵס לְמֵאֵן דְּאַצְטְרִיךְ לִיָּהּ, וְכֹל שְׁכַן בְּיוֹמָא  
 דְּכַפְנָא. הָא אֶתְאַחִיד בְּאִילָנָא דְחַיִּי, וְגָרִים לִיָּהּ חַיִּים  
 וְלִבְנוֹי, וְהָא אוֹקִימְנָא. וְהִשְׁתָּא אֲלִיָּהּוּ אָמַר, כֹּל מֵאֵן  
 דְּקִיִּים נִפְשָׁא בְּעֵלְמָא, זְכִי לִיָּהּ חַיִּים וְזְכִי לְאַתְאַחֲדָא  
 בְּאִילָנָא דְחַיִּי. וְהִשְׁתָּא שְׁלֵטָא אִילָנָא דְמוֹתָא סִטְרָא דְרַע  
 עַל הָאֱלִמְנָה דְאַנְתְּ פְּקַדְתְּ לְמִיזֶן לִי. בְּגִין כֶּף הַרְעוֹת (לְמָה

הַרְעוֹת).

וְאִי תִימָא דְרַע לָא אֶתְעֵבִיד לְבַר נֶשׁ מֵעַם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ

הוא. תא חזי, בזמנא דבר נש אזיל לימינא, נטירו  
 דקודשא בריך הוא תדיר לגביה, ולא יכיל סטרא אחרא  
 לשלטאה עליה. והאי רע אתכפיא קמיה, ולא יכיל  
 לשלטאה. וכיון דנטירא דקודשא בריך הוא אתעברא  
 מניה, בגין <sup>(דף רט ע"א)</sup> דאיהו אתדבק ברע, כדין ההוא רע,  
 כיון דחמי דלאו עמיה נטירו, כדין שליט עליה, ואתי  
 לשיצאה ליה, וכדין אתיהיב ליה רשו, ונטיל נשמתייה.  
 משה אמר למה הרעות, דאתיהיב ליה רשו לסטרא  
 דרע, למשלט עליהו דישראל, למהוי בשעבודא  
 דיליה. דבר אחר למה הרעות, דחמא כמה מנהון דהו  
 מתין, ואתמסרו בסטרא דרע.

תא חזי, בשעתא דטוב אתער, דאיהו ימינא, כל חידו,  
 וכל טיבו, וכל ברכאן משתכחון, וכלא בחשאי  
 איהו, כמה דאוקמוה, דאמרי ברוך שם כבוד מלכותו  
 לעולם ועד בחשאי, ורזא דא בגין <sup>(ס"א דהאי איהו יחודא)</sup> דאיהו  
 כדין יחודא כדקא חזי.

אמר רבי חייא, וכי אליהו, כיון דאיהו גזר, וקודשא  
 בריך הוא מקיים. ואיהו גזיר על שמיא, דלא  
 לאחתא מטרא וטלא, היך דחיל איהו מאינובל, דשדרת  
 ליה. דכתיב, <sup>(מלכים א יט)</sup> כי כעת מחר אשים את נפשך  
 כנפש אחד מהם, ומיד דחיל וערק על נפשייה.

אָמַר לִיה רַבִּי יוֹסִי, הָא אוֹקְמוּהָ, דְּצַדִּיקִיא לָא בְּעָאן  
 לְאַטְרַחָא לְמַאֲרִיהוֹן, בְּאַתֵּר דְּנִזְקָא אֲשֶׁתְּכַחַת (ליה)  
 לְעֵינָא. כְּגִוּוֹנָא דְשְׁמוּאֵל, דְּכְתִיב, (שמואל א טז) אֵיךְ אֵלֶיךָ  
 וְשָׁמַע שָׂאוּל וְהִרְגָנִי, אָמַר לִיה, עֲגַלְת בְּקָר תִּקַּח בְּיַדְךָ.  
 בְּגִין דְּצַדִּיקִיא לָא בְּעָאן לְאַטְרַחָא לְמַאֲרִיהוֹן בְּאַתֵּר  
 דְּנִזְקָא אֲשֶׁתְּכַחַת. אוּף הָכִי אֵלִיהוּ, כִּיּוֹן דְּחָמָא דְּנִזְקָא  
 אֲשֶׁתְּכַחַת, לָא בְּעֵי לְאַטְרַחָא לְמַאֲרִיהָ.

אָמַר לִיה, אֲנָא מְלָה שְׁמַעְנָא, דְּהָא בְּאֵלִיהוּ לָא כְּתִיב  
 בֵּיה וַיִּירָא וַיִּלְךְ אֶל נַפְשׁוֹ, אָלָא (מלכים א ט) וַיִּירָא.  
 רֵאִיָּה חָמָא. וַיְמָה חָמָא, אָלָא חָמָא דְּהָא מְכַמָּה שְׁנִין אֲזַל  
 בְּתֵרִיָּה מִלְּאָךְ הַמּוֹת, וְלָא אֲתַמְסֵר בִּידֵיהָ. וְהִשְׁתָּא וַיִּלְךְ  
 אֶל נַפְשׁוֹ, מֵאֵי וַיִּלְךְ אֶל נַפְשׁוֹ, אֲזַל לְקִיּוּמָא דְּנַפְשָׁא,  
 וַיִּמָּאן אִיהוּ אֵילְנָא דְּחַיִּי לְאַתְדִּבְקָא תַמָּן.

תָּא חֲזִי, כְּלָהוּ כְּתִיב אֶת נַפְשׁוֹ, וְהָכָא כְּתִיב אֶל נַפְשׁוֹ,  
 וְרִזָּא דָּא שְׁמַעְנָא, דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כֹּל נִשְׁמַתִּין  
 דְּעֵלְמָא, כְּלָהוּ נַפְקִי מֵהֶהוּא נְהַר דְּנִגִּיד וְנַפְיָק, וְכְלָהוּ  
 נָקִיט לֹוֹן הֶהוּא צְרוּרָא דְּחַיִּיא (דחיי), וְכַד נִוְקְבָא אֲתַעֲבַרְת  
 מִן דְּכוּרָא, כְּלָהוּ בְּתִיאֻבְתָּא דְּתֵרִין סְטֵרִין, בְּתִיאֻבְתָּא  
 דְּנוֹקְבָא לְגַבֵּי דְּכוּרָא. וְכַד תִּיאֻבְתָּא דְּדְּכוּרָא נַפְקָא  
 בְּרַעוּתָא, כְּדִין אֵינּוֹן נִשְׁמַתִּין בְּקִיּוּמָא יְתִיר, בְּגִין דְּכִלָּא  
 בְּתִיאֻבְתָּא וְרַעוּ דְּאֵילְנָא דְּחַיִּיא. וְאֵלִיהוּ, בְּגִין דְּהוּה  
 מֵהֶהוּא רַעוּתָא יְתִיר מִבְּר נֶשׂ אַחֲרָא, אֲתַקֵּיִם.

וּבְגִין כִּן אֵל נִפְשׁוּ כְּתִיב, וְלֹא כְּתִיב אֵת נִפְשׁוּ. דְּהָא  
אֵת נִפְשׁוּ דָּא הִיא נִוּקְבָא. וְאִי תִימָא וְאֵל הָאֵשָׁה  
אָמַר, כִּלְלָא דְדִכְר וְנִוּקְבָא. כִּד הִיא בְּגוּ דְכוּרָא, כְּדִין  
וְאֵל הָאֵשָׁה אָמַר. אֵת הָאֵשָׁה, נִוּקְבָא בְּלַחֲוּדָהָא, וְלֹא  
דְּדִכְוּרָא. כְּגִוּוּנָא דָּא אֵל נִפְשׁוּ, דְּכָר בְּלַחֲוּדוּי, אֵת נִפְשׁוּ  
נִוּקְבָא בְּלַחֲוּדָהָא וְלֹא כִּלְלוּ דְדִכְוּרָא. וּבְגִין דְּאִיהוּ  
מִסְטָרָא דְדִכְוּרָא יִתִּיר מִכָּל בְּנֵי עֲלָמָא, אֲתַקִּיִּים בְּקִיּוּמִיהָ  
יִתִּיר, וְלֹא מִית כְּשָׂאָר בְּנֵי עֲלָמָא. בְּגִין דְּכִלְלָא אִיהוּ  
מֵאִילָנָא דְחַיִּי, וְלֹא מְגוּ עֵפְרָא. וּבְגִין דָּא אֲסַתְלַק  
לְעֵילָא, וְלֹא מִית כְּאַרְח כָּל בְּנֵי עֲלָמָא. דְּכְתִיב, (מלכים ב

ב) וַיַּעַל אֱלֹהֵינוּ בְּסַעְרָה הַשָּׁמַיִם.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב וְהִנֵּה רָכַב אֵשׁ וְסוּסֵי אֵשׁ וְגו', (שמות  
קצ"ז ע"א) דְּהָא כְּדִין אֲתַפְּשֵׁט גּוּפָא מִן רוּחָא, וְאֲסַתְלַק  
דְּלֹא כְּשָׂאָר אַרְח בְּנֵי עֲלָמָא. וְאֲשַׁתָּאָר מְלֶאכְאָ קְדִישָׁא,  
כְּשָׂאָר קְדִישֵׁי עֲלִיוֹנִין, וְעֵבִיד שְׁלִיחוּתָא בְּעֲלָמָא. וְהָא  
אוּקְמוּהָ, דְנִסִּין דְּעֵבֵד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֲלָמָא, עַל  
יְדֵיהָ אֲתַעֲבִידֵן.

וְתָא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (מלכים א ט) וַיִּשְׂאֵל אֵת נִפְשׁוּ.  
בְּקַדְמִיתָא, וַיִּלְךְ אֵל נִפְשׁוּ, כְּמַה דְּאֲתַמַּר בְּקִיּוּמָא.  
וְהִכָּא אֵת נִפְשׁוּ לָמוּת, אִילָנָא דְבִיָּה שְׂרִיא מוּתָא. וְתַמָּן  
אֲתַגְלִי עֲלִיהָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמַה דְּכְתִיב, (מלכים א ט)

צָא וְעַמְדַתְּ בְּהָרָה. מֵהַ פְּתִיב בְּתַרְיָה, וְאַחַר הָרַעַשׁ אֵשׁ לֹא  
בָּאֵשׁ ה' וְאַחַר הָאֵשׁ קוֹל דְּמָמָה דְקָה, דָּא הוּא אֲתָר  
פְּנִימָא דְכֻלָּא, דְּמִנִּיה נִפְקִין כָּל נְהוּרִין.

מֵהַ פְּתִיב, (מלכים א' ט) וַיְהִי כִשְׁמַע אֱלֹהֵינוּ וַיִּלֵּט פְּנֵינוּ  
בְּאַדְרָתוֹ וְהִנֵּה אֱלֹהֵינוּ קוֹל וַיֹּאמֶר (תשא ק"ז ע"א) מֵהַ לְךָ  
פֹה אֱלֹהֵינוּ וַיֹּאמֶר קִנְאָה קִנְאָתִי, אָמַר לִיָּה קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ  
הוּא, עַד מַתִּי אַתָּה מְקַנְא לִי, טַרְקַת גְּלָא דְלָא (דף רט ע"ב)  
יְכִיל לְשִׁלְטָאָה בְּךָ מוֹתָא לְעֵלְמָא, וְעֵלְמָא לֹא יְכִיל  
לְמִסְבְּלָךְ עִם בְּנֵי (בְּשָׂא). אָמַר לִיָּה, כִּי עֲזָבוּ בְּרִיתְךָ בְּנֵי  
יִשְׂרָאֵל וְגו'. אָמַר לִיָּה, חֲתִיךָ, דְּבִכָּל אֲתָר דְּבְנֵי (בְּשָׂא)  
יְקַיְמוּ קַיִים קוֹדֶשׁא, אַנְתָּ תְּהֵא זְמִין תַּמְזָן. (ד"א וְדָא אֲתָמַר בְּגִין

כָּךְ מִתְקַנְיָן בְּוִרְסִיָּא לְאַלְיָהוּ דְּאִיְהוּ זְמִין תַּמְזָן)

תָּא חֲזִי, מֵהַ גְּרָם הֵהִיא מְלָה דְּאַלְיָהוּ, דְּכַתִּיב, (מלכים א' ט)  
וְהִשְׁאַרְתִּי בְּיִשְׂרָאֵל שִׁבְעַת אֲלָפִים כָּל הַבְּרַפִּים אֲשֶׁר  
לֹא כָּרְעוּ לְבַעַל וְכָל הַפֶּה אֲשֶׁר לֹא נָשַׁק לוֹ. אָמַר לִיָּה  
קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, מְכָאן וְלִהְלָאָה, דְּלָא יְכִיל עֵלְמָא  
לְמִסְבְּלָךְ עִם בְּנֵי (בְּשָׂא). וְאַתָּ אֲלִישַׁע בֶּן שַׁפְט מֵאַבֵּל  
מְחוּלָה תְּמַשַׁח לְנַבִּיא תְּחַתִּיךָ. יְהֵא נְבִיאָה אַחְרָא לְגַבִּי  
בְּנֵי (בְּשָׂא), וְאַתָּ תְּסַתְּלַק לְאַתְרֵךְ.

וְתָא חֲזִי, כָּל הֵהוּא בַר נָשׁ דְּמְקַנְיָ לִיָּה לְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ  
הוּא, לֹא יְכִיל מְלֶאכְא דְּמוֹתָא לְשִׁלְטָאָה בֵּיהּ,

כְּשֶׁאָר בְּנֵי נִשָּׂא. וַיִּתְקַיֵּים בֵּיה שְׁלָם, וְהָא אוֹקְמוּהָ. כְּמָה  
 דְּאִתְמַר בְּפִנְחָס, (במדבר כה) לְכֵן אָמַר הַנְּנִי נוֹתֵן לוֹ אֵת  
 בְּרִיתִי שְׁלוֹם: וַיִּפּוֹל עַל צִוְּאָרֵי בְּנֵימָן אָחִיו וַיִּבְכֶּה וּבְנֵימָן  
 בָּכָה עַל צִוְּאָרָיו. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הָא אוֹקְמוּהָ, דְּבִכְהָ עַל  
 מְקַדְּשֵׁי רֵאשׁוֹן וְעַל מְקַדְּשֵׁי שְׁנֵי.

פְּתַח וְאָמַר, (שיר השירים ד) כְּמַגִּדֵּל דְּוֹד צִוְּאָרָךְ בְּנוֹי  
 לְתַלְפִּיּוֹת אֶלְפָּה הַמַּגִּן תְּלוּי עָלָיו כֹּל שְׁלֵטִי  
 הַגְּבוּרִים. כְּמַגִּדֵּל דְּוֹד, מֵאֵן מַגִּדֵּל דְּוֹד. דָּא מַגִּדֵּל דְּוֹד  
 וְדָאִי, דְּבִנְהָ לִי הָא דְּוֹד, וְסָלִיק לִי הָא גּוֹ יְרוּשָׁלַיִם. אֵלָא  
 כְּמַגִּדֵּל דְּוֹד, דָּא יְרוּשָׁלַם דְּלַעִילָא, דְּכִתִּיב בֵּיה, (משלי יח)  
 מַגִּדֵּל עֵז שֵׁם ה' בּוֹ יְרוּץ צְדִיק וְנִשְׁגָב. מֵאֵן נִשְׁגָב, אֵלָא  
 הָהוּא מַגִּדֵּל נִשְׁגָב, בְּגִין דְּבֵיהָ יְרוּץ צְדִיק.

צִוְּאָרָךְ, דָּא בֵּית מְקַדְּשָׁא דְלַתְתָּא, דְּאִיהוּ קָאִים  
 בְּתַקּוּנָא דְשִׁפּוּרוֹ, כְּקַדְלָא לְגוּפָא. מַה צִוְּאָר,  
 אִיהוּ שִׁפּוּרוֹ דְּכָל גּוּפָא, הָכִי נְמִי בֵּי מְקַדְּשָׁא, אִיהוּ  
 שִׁפּוּרוֹ דְּכָל עֲלָמָא.

בְּנוֹי לְתַלְפִּיּוֹת, תְּלָא דְכָל בְּנֵי עֲלָמָא הֵווּ מְסַתְּפְלָן בֵּיה,  
 וְהָכִי אוֹקְמוּהָ, תַלְפִּיּוֹת, תַל דְּכָל פִּיּוֹת דְּעֲלָמָא  
 מְשַׁבְּחָן וּמְצַלָּאן לְגַבֵּיהָ.

אֶלְפָּה הַמַּגִּן תְּלוּי עָלָיו, אֵלִין אֶלְפָּה תַקּוּנֵינוּ, דְּמִתְקַנֵּין בֵּיה  
 כְּדָקָא יְאוּת. כֹּל שְׁלֵטִי הַגְּבוּרִים, דְּכִלְהוּ קָא אִתְיִין  
 מְסַטְרָא דְדִינָא קְשִׁיא.

מֵה צוֹאֵר, כָּל תְּקוּנֵי דְאִתָּתָא בֵּיה תְּלִינ. כָּךְ  
 בְּמִקְדָּשָׁא, כָּל תְּקוּנֵי דְעִלְמָא בֵּיה תְּלִינ וְשָׂרִינ.  
 וְהָא אוּקְמוּהָ, דְכְּתִיב, (איכה ה) עַל צוֹאֲרֵינוּ נִרְדְּפֵנוּ, עַל  
 בֵּי מִקְדָּשָׁא, דְּאִיהוּ צוֹאֵר וְשִׁפְרוּ דְכָל עִלְמָא. נִרְדְּפֵנוּ,  
 יִגְעֵנוּ לְמַבְנֵי לֵיה תְּרִין זְמַנִּין, וְלֹא הוֹנַח לָנוּ. דְּהָא לֹא  
 שְׁבֻקִּיהָ לָן, וְאִתְחַרַּב וְלֹא אִתְּבַנֵּי לְבַתָּר.

מֵה צוֹאֵר, כִּיּוֹן דְּאִשְׁתַּצִּי, כָּל גּוּפָא אִשְׁתַּצִּי עִמִּיהָ. הָכִי  
 נָמִי בֵּי מִקְדָּשָׁא, כִּיּוֹן דְּאִיהוּ אִשְׁתַּצִּי וְאִתְחַשְׁךְ, כָּל  
 עִלְמָא הָכִי נָמִי אִתְחַשְׁךְ, וְלֹא נְהִיר שְׁמֵשָׁא, וְלֹא שְׁמִיא  
 וְאַרְעָא וְכִכְבִּיא.

בְּגִין כָּךְ בְּכָה יוֹסֵף עַל דָּא. וְלְבַתָּר דְּבְכָה עַל דָּא, בְּכָה  
 עַל שְׁבֻטִין דְּאִתְגָּלוּ. כִּד אִתְחַרַּיב בֵּי מִקְדָּשָׁא,  
 כְּלָהוּ שְׁבֻטִין אִתְגָּלוּ מִיָּד, וְאִתְבְּדְרוּ בֵּינֵי עַמְמֵיא. הָדָא  
 הוּא דְכְּתִיב וַיִּנְשַׁק לְכָל אָחִיו וַיִּבֶךְ עֲלֵיהֶם, עֲלֵיהֶם וְדָאִי.  
 עַל כָּלֵם בְּכָה, עַל בֵּי מִקְדָּשָׁא דְאִתְחַרַּיב תְּרִין זְמַנִּין,  
 וְעַל אָחִוֵי עֶשְׂרֵת הַשְּׁבֻטִים, דְּאִתְגָּלוּ בְּגִלוּתָא  
 וְאִתְבְּדְרוּן בֵּינֵי עַמְמֵיא. וְאַחֲרֵי כֵן דִּבְרוּ אָחִיו אִתּוּ, וְלֹא  
 כְּתִיב וַיִּבְכוּ, דְּהָא אִיהוּ בְּכָה, דְּנִצְנָצָה בֵּיה רוּחָא  
 קְדִישָׁא, וְאִינוּן לָא בְכוּ, דְּלֹא שָׂרָא עֲלֵייהוּ רוּחַ קוּדְשָׁא:  
 וְהַקֵּל נִשְׁמַע בֵּית פְּרַעָה. רַבִּי (אַלְעָזָר) אָבָא פִּתַּח וְאָמַר,  
 (תהלים פד) נִכְסְפָה וְגַם כָּלְתָה נַפְשִׁי לְחַצְרוֹת ה' לְבִי

וּבִשְׂרֵי יִרְנְנוּ אֶל אֵל חַי. תָּא חַזִּי, כֹּל בְּרַ נֶשׁ דְּצִלִּי  
 צְלוֹתִיה (וקם) קָמִי מְאֲרִיה, אֲצִטְרִיךְ לִיה לְאִקְדָּמָא לִיה  
 בְּרַכָּאן בְּכֹל יוֹמָא וְיוֹמָא, וּלְצִלִּי צְלוֹתִיה קָמִי מְאֲרִיה  
 בְּזִמְנָא דְאֲצִטְרִיךְ.

בְּצַפְרָא, לְאַחְדָא בִימִינָא דְקוּדְשָא בְרִיךְ הוּא. בְּמִנְחָה,  
 לְאַחְדָא בְּשִׁמְאֵלָא. וְצְלוֹתָא וּבְעוּתָא, אֲצִטְרִיךְ  
 לִיה לְבַר נֶשׁ בְּכֹל יוֹמָא וְיוֹמָא בְּגִין לְאַתְאֲחַדָא בֵּיה.  
 וְאוֹקִימְנָא, מֵאן דְּצִלִּי צְלוֹתִיה, (וקם) קָמִי מְאֲרִיה,  
 אֲצִטְרִיךְ לִיה דְּלֹא לְמִשְׁמַע קְלִיה בְּצְלוֹתִיה. וּמֵאן  
 דְּאִשְׁמַע קְלִיה בְּצְלוֹתִיה, צְלוֹתִיה לָא אֲשְׁתַּמַּע.

מֵאִי טַעֲמָא. בְּגִין (דף רי ע"א) (שמות ר"ב ע"ב) דְּצְלוֹתָא, לָאו  
 אִיהִי הֵיא קָלָא דְאִשְׁתַּמַּע. דֵּהֵהוּא קוּל דְּאִשְׁתַּמַּע  
 לָאו הִיא צְלוֹתָא. וּמֵאן אִיהִי צְלוֹתָא. דָּא קָלָא אַחֲרָא,  
 דְּתִלְיָא בְּקָלָא דְאִשְׁתַּמַּע, וּמֵאן הוּא קָלָא דְאִשְׁתַּמַּע. דָּא  
 הֵהוּא קוּל דֵּהוּא בּוּא"ו, קָלָא דְתִלְיָא בֵּיה, דָּא הֵהוּא קל  
 בְּלָא וּא"ו.

וּבְגִין כֶּה, לָא אֲצִטְרִיךְ לִיה לְבַר נֶשׁ לְמִשְׁמַע קְלִיה  
 בְּצְלוֹתִיה, אֶלָּא לְצִלָּאָה בְּלַחֶשׁ, בְּהֵהוּא קָלָא דְלָא  
 אֲשְׁתַּמַּע. וְדָא הִיא צְלוֹתָא דְאִתְקַבְּלַת תְּדִיר. וְסִימְנִיךְ,  
 וְהַקֵּל נִשְׁמַע, קל בְּלָא וּא"ו, נִשְׁמַע. דָּא הִיא צְלוֹתָא  
 דֵּהִיא בְּחִשָּׁאִי. דְּכִתִּיב בְּחִנְה, (שמואל א א) וְקוּלָּה לָא יִשְׁמַע.



דָּא הִיא צְלוֹתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא קְבִיל, כַּד אַתְעֵבִיד  
 גּוֹ רְעוּתָא וְכוּוּנָה וְתַקוּנָא כְּדָקָא יְאוּת, וְלִיחְדָּא יַחְוּדָא  
 דְמַרְיָה כְּדָקָא יְאוּת בְּכַל יוּמָא. (והקל נשמע בית פּרעה. והקל נשמע  
 חסר וא"ו, מאי טעמא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, דָּא הִיא שְׂכִינְתָּא דְבְּכָאֵת עַל חֲרוּב בֵּי מְקֻדְשָׁא וְעַל  
 גְּלוּתָהּוֹן דִּישְׂרָאֵל. כְּתִיב הִבָּא, וְהִקְל נִשְׁמַע, וְכְתִיב הָתָם, (יִרְמִיָּה לֵא) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע. מַה  
 לְחַלְזֵן שְׂכִינְתָּא, אַף כַּאֲן נִמְי שְׂכִינְתָּא.)

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, קָלָא בַּחֲשָׁאֵי, דָּא הִיא קָלָא עֲלָאָה,  
 דְּכָל קָלִין נְפַקִין מִתַּמָּן. אֲבָל קַל בְּלֵא ו', דָּא הִיא  
 צְלוֹתָא דְלִתְתָּא, דְּאִיָּהּ אֲזֵלָא לְאַסְתְּלָקָא בּוּא"ו  
 וְלֵאֲתַחֲבָרָא בֵּיהּ.

תָּא חֲזִי, וְהִקְל נִשְׁמַע, דָּא הוּא קַל בְּלֵא וּא"ו. דָּא הִיא  
 קָלָא דְבְּכָאֵת עַל מְקֻדְשֵׁי רֵאשׁוֹן וְעַל מְקֻדְשֵׁי שְׁנִי.  
 נִשְׁמַע, כְּמָה דַּאֲתָּ אָמַר, קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע. בְּרָמָה, מֵאִי  
 בְּרָמָה. דָּא הוּא עֲלֵמָא עֲלָאָה, עֲלֵמָא דַּאֲתִי. וְסִימְנִיךְ, מִן  
 הֲרָמָה וְעַד בֵּית אֵל, (תהלים קו) מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. הֲכָא  
 בְּרָמָה, דָּא עֲלֵמָא עֲלָאָה. דְּהָא בְּהִיא שְׁעֵתָא דִּי בְּרָמָה  
 נִשְׁמַע. כְּדִין מַה כְּתִיב, (ישעיה כב) וַיִּקְרָא ה' אֱלֹהִים צְבָאוֹת  
 בַּיּוֹם הַהוּא לְבָכִי וּלְמִסְפַּד וְגו'.

וְהִקְל נִשְׁמַע, לְעֵילָא לְעֵילָא. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דּוּא"ו  
 אַתְרַחַק וְאַסְתְּלַק מִנִּיהּ, וְכִדִּין רַחַל מְבַכָּה עַל  
 בְּנֵיהּ מֵאַנָּה לְהַנָּחֵם עַל בְּנֵיהּ כִּי אֵינְנּוּ. כִּי אֵינְנּוּ, כִּי  
 אֵינָם מְבַעֲי לִיהּ. אֲלֵא כִּי אֵינְנּוּ, וְהָא אוֹקִימְנָא, כִּי

אִינְנוּ, דְּבַעֲלָה לָא אֲשַׁתְּכַח עִמָּה. דְּאִלְמָלֵא בַּעֲלָה  
 יִשְׁתַּכַּח עִמָּה, תַּתְנַחֵם עַל־יֵהוּ. דְּהָא כְּדִין בְּנֵהָ, לָא יְהוּן  
 בְּגָלוּתָא. וּבְגִין דְּאִינְנוּ, לָא אִיְהִי מִתְנַחֵמָא עַל בְּנֵהָ,  
 בְּגִין דְּבִנְהָא אֲתִרְחִקוּ מִנָּה, עַל דְּאִינְנוּ עִמָּה.

תָּא חֲזִי, בֵּית פְּרַעָה, דָּא הוּא סִימְנִיךְ לְעֵילָא, בֵּיתָא  
 דְּאֲתַפְרְעוּ וְאֲתַגְלִיין מַנִּיהַּ כָּל נְהוּרִין וְכָל בּוּצִינִין,  
 כָּל מַה דְּהוּה סְתִים, מִתְמָן אֲתַגְלִי. וּבְגִין כֶּךָ, קוּדְשָׁא  
 בְּרִיךְ הוּא אֲפִיק כָּל נְהוּרִין וְכָל בּוּצִינִין, בְּגִין לְאַנְהָרָא  
 לְהֵהוּא קוּל, דְּאֲקֵרִי קַל בְּלֵא וְא"ו.

תָּא חֲזִי, כַּד יְקִים קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְהֵאִי קַל מַעְפְּרָא,  
 וְיִתְחַבֵּר בּוּא"ו, כְּדִין כָּל מַה דְּאֲתַאבִּיד מִנֵּיהּ  
 בְּזַמְנָא דְּגָלוּתָא, יִתְהַדֵּר וְיִתְעַדְנֹן בְּנְהוּרִין עַלְאִין  
 דְּאֲתוּסְפֹן מִגּוּ עַלְמָא עַלְאָה. כְּמָא דְּאֲתֵּ אָמַר, (ישעיה כו)  
 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל וּבָאוּ הָאוֹבְדִים  
 בְּאֶרֶץ אֲשׁוּר וְהִנְדַּחִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לֵה' בְּהַר  
 הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַם:

וְאִתָּה צְוִיתָה זֹאת עֲשׂוּ קָחוּ לָכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו'.

רַבִּי חֲזִיָּא פְּתַח, (ישעיה סו) שְׂמַחוּ אֵת יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ  
 בָּהּ כָּל אוֹהֲבֵיהָ שִׁישׂוּ אִתָּה מְשׁוּשׁ וְגו'. תָּא חֲזִי, כַּד  
 אֲתַחַרְבַּ בֵּי מְקַדְשָׁא וְגִרְמוּ חוּבִין, וְאֲתַגְלוּ יִשְׂרָאֵל  
 מֵאֶרְעָא, (ויקרא ע"ה ע"א) אֲסַתְּלַק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵילָא

לְעֵילָא, וְלֹא אֲשַׁגַּח עַל חֲרוֹב בֵּי מִקְדָּשָׁא, וְעַל עַמִּיּה  
דְּאֲתַגְלוּ, וּכְדִין שְׂכִינְתָא אֲתַגְלִיּא עִמָּהוֹן.

כַּד נַחַת, אֲשַׁגַּח עַל בֵּיתִיהּ דְּאֲתוּקַד, אֲסַתְּפַל עַל עַמִּיּה  
וְהָא אֲתַגְלִי. שָׁאֵל עַל מַטְרוֹנִיתָא וְאֲתַתְּרַכַת. כְּדִין  
וַיִּקְרָא ה' אֱלֹהִים צְבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא לְבָכִי וּלְמִסְפַּד  
וּלְקָרְחָה וּלְחֹגֵר שָׁק. וְהִיא גַם הִיא מַה כְּתִיב בָּהּ, (יזאל א)  
אֱלִי כְּבַתּוּלָה חֲגַרְת שֶׁק עַל בַּעַל נְעוּרֶיהָ. כְּמָא דְּאֲתָ אָמַר  
כִּי אֵינְנוּ, בְּגִין דְּאֲסַתְּלַק מִינָהּ, וְאֲשַׁתְּפַח פִּירוּדָא.

וְאִפִּילוּ שְׂמִיָּא וְאַרְעָא, כְּלָהּ אֲתַאֲבֵלוּ, דְּכְתִיב, (ישעיה ב)  
אֲלִבִּישׁ שָׁמַיִם קְדָרוֹת וְשֶׁק אֲשִׁים כְּסוּתָם.  
מִלְּאֲכִי עֲלָאי כְּלָהּ אֲתַאֲבֵלוּ עֲלֶיהָ, דְּכְתִיב, (ישעיה לג) הֵן  
אֲרָאֲלָם צָעֲקוּ חֲצָה מִלְּאֲכִי שְׁלוֹם מֵר יְבַכְיוּן. שְׂמִשָׁא  
וְסִיְהָרָא אֲתַאֲבֵלוּ וְחֲשָׁכוּ נְהוּרִיהוֹן. דְּכְתִיב, (ישעיה יג) חֲשַׁךְ  
הַשָּׁמַיִם בְּצִאתוֹ וְגו', וְכֹלָא עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי, בְּכוּ עֲלָהּ (דף ר"י  
ו"ב) וְאֲתַאֲבֵלוּ. מַאי טַעְמָא, בְּגִין דְּשִׁלְטָא עֲלָהּ סְטֵרָא  
אַחֲרָא, דְּשִׁלְטָא עַל אַרְעָא קַדִּישָׁא.

פְּתַח וְאָמַר, (יחזקאל ז) וְאֲתָהּ בֶן אָדָם כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים  
לְאֲדַמַת יִשְׂרָאֵל קֵץ בָּא הַקֵּץ עַל אַרְבַּע כְּנָפוֹת  
הָאָרֶץ. הָאֵי קָרָא רְזָא עֲלָהּ אִיהוּ. לְאֲדַמַת יִשְׂרָאֵל קֵץ,  
מַאי אִיהוּ. וְכִי אֲדַמַת יִשְׂרָאֵל קֵץ הִיא. אֲלָא הָכִי הוּא  
וְדָאֵי וְאֲתַמַּר, קֵץ אִיהוּ לִימִינָא, קֵץ אִיהוּ לְשִׁמְאַלָא. קֵץ

לִימִינָא, דְּכְתִיב, (דניאל יב) לְקֹץ הַיָּמִין. קֹץ לְשִׁמְאֵלָא,  
 דְּכְתִיב, (איוב כח) קֹץ שָׁם לַחֲשׁוֹךְ וּלְכָל תְּכֵלִית הוּא חוֹקֵר,  
 וְדָא הוּא (בראשית ו) קֹץ כָּל בֶּשֶׂר, כִּמְה דְּאִתְמַר.

קֹץ דִּימִינָא, הֵינּוּ דְּכְתִיב לְאֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל קֹץ. בַּא  
 הַקֹּץ, דָּא קֹץ דְּשִׁמְאֵלָא. קֹץ דִּימִינָא, דָּא קֹץ דִּיִּצְר  
 הַטּוֹב. קֹץ דְּשִׁמְאֵלָא, דָּא קֹץ דִּיִּצְר הָרַע, וְדָא אִיהוּ דְּכַד  
 חוּבִין גָּרְמוּ וְאִתְגַּבְּרוּ, אִתְגַּזְּר וְאִתִּיְהִיב שְׁלִטְנָא לְמַלְכוּת  
 הָרַשָּׁעָה לְשִׁלְטָאָה, וּלְחַרְבָּא בֵּיתִיהּ וּמְקַדְשִׁיהּ. וְדָא הוּא  
 דְּכְתִיב, (יחזקאל ז) כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים רָעָה אַחַר רָעָה הִנֵּה  
 בָּאָה, וְכֹלָא חַד.

וּבְגִין כֵּן, אִתְאַבְּלוּ עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי עַל דְּאִתִּיְהִיב שְׁלִטְנֹו  
 לְהָאֵי קֹץ דְּשִׁמְאֵלָא. וּבְגִין כֵּן, כִּיּוֹן דְּמַלְכוּ  
 קַדִּישָׁא, מַלְכוּת שְׁמַיִם אִתְכַּפֵּיא, וּמַלְכוּת חַיִּיבָא (אַחֲרָא)  
 אִתְגַּבְּר. (בְּרִין) אֵית לִיהּ לְכָל בַּר נֶשׁ, לְאִתְאַבְּלָא עִמָּה,  
 וּלְאִתְכַּפֵּיא עִמָּה. וּבְגִין דְּכַד אִיהִי יְזַדְקָפָא, וְעֲלָמָא  
 יִתְחַדִּי, יִתְחַדִּי אִיהוּ בְּהַדְּתָה. דְּכְתִיב, (ישעיה סו) שִׁישׁוּ אֶתְהָ  
 מִשׁוֹשׁ כָּל הַמִּתְאַבְּלִים עָלֶיהָ.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב בְּהוּ בְּמִצְרַיִם, (ירמיה מו) עֲגָלָה יְפִיפִיָּה  
 מִצְרַיִם. וְרָזָא דְּעֲגָלָה דָּא, הוּוּ יִשְׂרָאֵל תְּחוּת  
 שְׁלִטְנִיָּה כִּמְה זְמַנִּין וְכִמְה שְׁנִין. וּבְגִין דְּזְמַנִּין יִשְׂרָאֵל  
 לְשִׁלְטָאָה לְבַתֵּר עָלָה, אִתְרַמְיוּ לֹון הַשְּׁתָא עֲגָלוֹת.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, רִמּוֹז רִמּוֹז לִיהַ יוֹסֵף לִיעֲקֹב עַל עֲגָלָה  
עָרוּפָה. דְּהָא בְּהָהוּא פִּרְקָא אֲתַפְּרֵשׁ מִנֵּיהּ.

וְאוּקְמוּהָ, עֲגָלָה עָרוּפָה, דְּאִיהִי אֲתִיָּא עַל דְּאֲשַׁתְּכַח  
קְטוּלָא, וְלֹא אֲתִיידַע מֵאֵן קְטִיל לִיהַ. וּבְגִין דְּלֹא יִשְׁלֹטוּן  
עַל אֲרַעָא רוּחִין בִּישִׁין דְּלֹא אֲצַטְרִיכוּ, יַהֲבִין הָאִי עֲגָלָה  
לְתַקּוּנָא, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּמּוּדְעוּן לְגַבִּיָּה, וְלֹא יִשְׁלֹטוּ

עֲלֵיהֶוּ. (לעיל קיד ע"א)

תָּא חֲזִי, כָּל בְּנֵי נִשָּׂא כְּלָהוּ עֲבָרִין עַל יַדֵּי דְמַלְאָךְ  
הַמּוֹת, בַּר מֵהָאִי דְּאֲקֻדִּימוּ לִיהַ בְּנֵי נִשָּׂא, עַד לֹא  
יִמְטִי זְמַנָּא לְשִׁלְטָאָה בֵּיהּ וְלִיטוּל רְשׁוּ. דְּהָא לֹא שְׁלִיט  
בְּבַר נִשָּׂא, עַד דְּנִטִּיל רְשׁוּ.

וּבְגִין כְּהַ, אִית לִיהַ דִּינָא לְשִׁלְטָאָה עַל הַהוּא אֲתַר.  
כְּמָה דְּאֲתַ אָמַר, (דְּבָרִים כ"א) לֹא נוֹדַע מִי הַכְּהוּ. הַכִּי  
נִמְי אִית לִיהַ דִּינָא דְּלֹא אֲתִיידַע, בְּגִין לְקַטְרָגָא עַל  
הַהוּא אֲתַר. וְעַל דָּא, (דְּבָרִים כ"א) וְלִקְחוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהִיא  
עֲגָלַת בְּקָר וְגו'. בְּגִין לְאַעֲבָרָא דִּינִיָּה דְּהַהוּא אֲתַר,  
וְלֹאֲתַתְּקַנָּא דְּלֹא יִשְׁלוּט בֵּיהּ מְקַטְרָגָא, וְלֹאֲשַׁתְּזַבָּא  
מִנֵּיהּ.

תָּא חֲזִי, יוֹסֵף כַּד אֲתַפְּרֵשׁ מֵאַבּוּי, בְּלֹא לוּיָהּ, וּבְלֹא  
אַכִּילָה אֲשַׁתְּדַר, וְהוּהּ מַה דְּהוּהּ. וְכַד אָמַר יַעֲקֹב,  
טָרוּף טוּרָף יוֹסֵף, אָמַר, כִּי אֵרַד אֶל בְּנֵי אָבִל

(בראשית לו)